

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Matyášové, Ph.D. a soudkyň JUDr. Miluše Doškové a JUDr. Ludmily Valentové v právní věci žalobkyně: **G. M. G.,** zastoupená Mgr. Jiřím Slavíkem, advokátem se sídlem Zborovská 49, Praha 5, proti žalované: **Vězeňská služba České republiky, Věznice a ústav pro výkon zabezpečovací detence Opava,** Krnovská 68, Opava, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 31. 3. 2011, č. j. 22 A 45/2011 - 7,

takto:

I. Kasační stížnost se zamítá.

II. Žalované se náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává.

Odůvodnění:

V záhlaví označeným usnesením Krajský soud v Ostravě (dále jen „krajský soud“) odmítl návrh žalobkyně (dále „stěžovatelka“) ve věci návrhu na kázeňské potrestání, který podal vězeňský lékař z důvodu neuhrazení regulačních poplatků.

Usnesení krajského soudu napadla stěžovatelka včasnou kasační stížností; v ní obecně namítá, že rozhodnutí krajského soudu je nezákonné, nesouhlasí s odůvodněním soudu, že návrh lékaře nelze považovat za rozhodnutí, neboť se jedná právě jen o návrh a nikoli úkon (rozhodnutí). Stěžovatelka tvrdí, že správní rozhodnutí, kterým je zasahováno do jejích subjektivních práv, lze učinit v jakékoli formě, v daném případě jde o záznam o kázeňském přestupku odsouzeného, tedy jde o rozhodnutí takový záznam sepsat, na jehož základě je odsouzený kázeňsky potrestán. Daný záznam byl však pořízen na základě nepravdivých údajů, tedy do práv stěžovatelky bylo zasaženo.

Žalovaná se ke kasační stížnosti ve stanované lhůtě nevyjádřila. K výzvě Nejvyššího správního soudu uvedla, že v posuzované věci návrh na kázeňské potrestání zpracoval formou záznamu o kázeňském přestupku lékař, v příloze zaslala originál předmětného záznamu, včetně rozhodnutí o uložení kázeňského trestu ze dne 21. 2. 2011.

Nejvyšší správní soud předesílá, že v posuzovaném případě stěžovatelka kasační stížností napadla usnesení krajského soudu o odmítnutí návrhu. Takovou kasační stížnost lze opřít pouze o důvody nezákonnosti tohoto rozhodnutí dle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. [viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 4. 2005, č. j. 3 Azs 33/2004 - 98, publikovaný pod č. 625/2005 Sb. NSS]. Pod tento důvod spadá i případ, kdy vada řízení před soudem měla nebo mohla mít za následek vydání nezákonného rozhodnutí o odmítnutí návrhu (viz též rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 12. 2005, č. j. 6 As 4/2004 - 53, dostupný na www.nssoud.cz).

Jelikož tedy kasační stížnost nesměřuje proti meritornímu rozhodnutí, nepřísluší ani Nejvyššímu správnímu soudu zabývat se věcí in meritum, tj. zákonností napadeného výsledku činnosti žalované. Předmětem posouzení Nejvyššího správního soudu v daném řízení tak může být toliko otázka, zda krajský soud postupoval správně, když žalobu stěžovatelky podle § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s. odmítl, přitom dospěl k závěru, že směřovala proti úkonu žalované, který je dle § 70 písm. a) s. ř. s. ze soudního přezkoumání vyloučen, neboť není rozhodnutím ve smyslu § 65 odst. 1 s. ř. s.

Z předloženého spisového materiálu bylo zjištěno, že dne 8. 2. 2011 byl lékařem MUDr. V. M. sepsán „Záznam o kázeňském přestupku“ (dále „Záznam“), v němž se konstatuje, že stěžovatelka odmítla uhradit dluh vzniklý z důvodu regulačního poplatku – ústavní péče 14 dnů (celkem 840 Kč) ve Vazební věznici Praha – Pankrác nemocnice, dne 1. 2. 2011 a dne 4. 2. 2011 opakovaně odmítla podepsat a uznat dluh vzniklý z důvodu regulačního poplatku za návštěvu lékaře. S tímto „Záznamem“ byla stěžovatelka seznámena a rovněž se v něm písemně nesouhlasně vyjádřila. Dále byla k „Záznamu“ připojena potvrzení o poskytnutí zdravotní péče ze dne 19. 1. 2011 (VV Praha Pankrác) s nesouhlasným prohlášením stěžovatelky s ukončením hospitalizace v nemocnici, ze dne 1. 2. 2011 a 4. 2. 2011 (odmítla podepsat)., dále byla připojena listina obsahující seznam doplatků za léky. Stěžovatelka dne 15. 2. 2011 adresovala vyjádření k rukám ředitele věznice, v němž poukazuje na neoprávněnost požadování úhrady regulačního poplatku pro MUDr. M., neboť ten ji i přes uváděné bolesti hlavy odmítl vyšetřit a lékařskou péči jí neposkytl.

Žalovaná připojila k dané věci rovněž rozhodnutí o uložení kázeňského trestu ze dne 16. 2. 2011 (důtky), který jí byl s odkazem na porušení ust. § 28 odst. 2 písm. k) zákona č. 169/1999 Sb., uložen za to, že odmítla uhradit náklady zdravotní péče provedené v zájmu zachování nebo zlepšení jejího zdravotního stavu nad rámec hrazené z veřejného zdravotního pojištění. Proti tomuto rozhodnutí podala stěžovatelka téhož dne stížnost, ve které uvádí, že kázeňský trest je neoprávněný, neboť dílem dluh uznala, a dílem k tomu není povinna, neboť jí nebyla zdravotní péče poskytnuta.

Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů, přičemž zkoumal, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.), a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Nejvyšší správní soud předně, s odkazem na svá četná předchozí rozhodnutí, která vydal v jiných věcech, v nichž stěžovatelka brojila proti postupu žalované v jednotlivě určených případech (např. sp. zn. 5 As 27/2012 - použití poutacího opasku pro zdravotní eskortu žalobkyně dne 30. 5. 2011, sp. zn. 5 As 22/ 2012 – dtto dne 13. 6. 2011, sp. zn. 5 As 90/2012 - nepředání korespondence dne 9. 5. 2011, sp. zn. 5 As 87/2012 - otevření a kontrola korespondence od Mgr. P. H. ze dne 27. 5. 2011, sp. zn. 5 As 71/2012 - neumožnění duchovní péče, a další) považuje za nutné předeslat, že zatímco ve všech případech výše uvedených se stěžovatelka domáhala ochrany svého veřejného subjektivního práva, které jí dle zákona náleželo, resp. brojila proti postupu žalované, která svým jednáním jí údajně ve výkonu zákonem garantovaného práva bránila, resp. neumožnila jeho naplnění, popř. uplatnila vůči stěžovatelce prostředky či postup, které zákon v tom kterém případě nepředvídá, ve věci nyní projednávané stěžovatelka nesouhlasí s tím, že byl podán vězeňským lékařem návrh na její kázeňské potrestání, resp. byl lékařem sepsán záznam o kázeňském přestupku, jehož se měla dopustit nezaplacením regulačních poplatků.

S odkazem na výše uvedené Nejvyšší správní soud považuje z nutné uvést, že např. podle § 20 odst. 1 zákona č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o výkonu trestu odnětí svobody“), má odsouzený právo na poskytování duchovních služeb. Podle § 20 odst. 4 písm. b) téhož zákona se pak duchovní služby poskytují mimo jiné též individuálními rozhovory a pastoračními návštěvami; odst. 6 cit. zákona stanoví, že požádá-li odsouzený o umožnění návštěvy církví pověřené osoby, je věznice povinna mu tuto skutečnost neprodleně oznámit; podle ust. § 17 cit. zákona má odsouzený právo na přijímání a odesílání korespondence, v odst. 3 tohoto ustanovení jsou uvedeny případy, kdy je kontrola korespondence nepřípustná.

Z uvedeného vyplývá, že se jednalo ve věcech výše naznačených o případy, kdy právo stěžovatelky bylo garantováno zákonem – viz ust. § 15 až 26 zákona o výkonu trestu odnětí svobody. Zákon rovněž stanoví omezení, která (a pouze taková) musí odsouzený ve věznici strpět (viz § 27), a dále stanoví také povinnosti odsouzených, a mimo jiné i jejich pracovní podmínky a nároky. Ve všech uvedených případech tedy stěžovatelka mohla být eventuelně zasažena na svých veřejných subjektivních právech, jejichž ochrana je správním soudnictvím garantována. Tak tomu však není ve věci nyní projednávané. Samotným sepsáním „Záznamu“, resp. návrhem podaným na potrestání stěžovatelky nemohlo ještě bez dalšího (uložení samotného kárného trestu) dojít k zasažení na právech stěžovatelky.

Nejvyšší správní soud konstatuje, že již ze samotné žaloby je zjevné, že stěžovatelka napadá pouze postup lékaře, spočívající v sepsání a podání návrhu na kázeňské potrestání stěžovatelky, nikoliv tedy samotný výsledek kázeňského řízení (rozhodnutí o uložení kárného trestu). V předmětném „Záznamu“ vyhotoveným MUDr. V. M., je popsáno chování stěžovatelky, přičemž tento zápis by měl vypovídat o tom, za jakých okolností a jakým jednáním měla stěžovatelka kázeňský přestupek spáchat; MUDr. V. M. je zde přitom výslovně označen jako navrhovatel, tedy nikoli jako osoba, která je oprávněna k vedení kázeňského řízení a uložení kázeňského trestu, tj. osoba oprávněn vydat rozhodnutí, které by se práv stěžovatelky mohlo dotýkat.

Z výše uvedeného je zřejmé, že stěžovatelka v posuzovaném případě žalobou napadla úkon MUDr. V. M. jako navrhovatele v kázeňském řízení, kterým ovšem nijak

nemohla být zkrácena na svých právech, neboť takový úkon ještě sám o sobě nezakládá, nemění, neruší ani závazně neurčuje její práva nebo povinnosti, když ze samotného záznamu ze dne 8. 2. 2011 pro stěžovatelku nevyplývají žádné právní důsledky. Stěžovatelka napadla pouze dílčí úkon žalované v kázeňském řízení, z něhož samotného ještě nevyplývá, že v daném konkrétním případě bylo prokázáno, že se skutek, v němž je spatřován kázeňský přestupek, stal, že jej spáchala stěžovatelka a že tento skutek je kázeňským přestupkem. Takový úkon samostatnou žalobou podle ust. § 65 s. ř. s. napadnout nelze.

Nejvyšší správní soud proto považuje za nutné rozlišovat, při posuzování jednotlivých věcí stěžovatelky, o nichž jsou vedena řízení před zdejším soudem, zda se stěžovatelka domáhá přezkoumání postupu žalované, který by důvodně mohl být předmětem soudního přezkumu (stěžovatelka se dovolá práv nebo postupu žalované zákonem stanovených), a to buď v intencích ust. § 65 s. ř. s. anebo § 82 an. s. ř. s., popř. § 79 s. ř. s., anebo se dovolává práv nebo postupů, která ze zákona nevyplývají, resp. nejsou zákonem garantována.

Jakkoli krajský soud odůvodnil své rozhodnutí poměrně stručně, vyplývá z něj, proč nepovažoval rozhodnutí žalované za rozhodnutí dle § 65 s. ř. s., neboť, jak uvedl návrh lékaře nelze považovat za rozhodnutí dle § 65 s. ř. s., neboť se jedná právě jen o návrh a nikoli o úkon, jímž by byly žalobkyni založeny, měněny, rušeny nebo závazně určeny její práva a povinnosti. Nejvyšší správní soud s přihlédnutím k výše uvedenému se se závěrem krajského soudu ztotožňuje.

Nad rámec uvedeného Nejvyšší správní soud konstatuje, že povahou rozhodnutí správního orgánu ve smyslu § 65 odst. 1 s. ř. s. se podrobně zabýval rozšířený senát Nejvyššího správního soudu v usnesení ze dne 16. 11. 2010, č. j. 7 Aps 3/2008 - 98, publikovaném pod č. 2206/2011 Sb. NSS, v němž uvedl, že *„formální definiční znaky (správního) rozhodnutí definice „rozhodnutí“ ve smyslu § 65 odst. 1 s. ř. s. sice sama o sobě neobsahuje, jsou však přítomny jako znaky vymezující nezbytné vlastnosti přezkoumávaného aktu na těch místech dílu prvního části druhé s. ř. s., která se týkají např. časových podmínek podání žaloby (oznámení rozhodnutí jako zásadně písemného formalizovaného aktu) či vlastností, které nutně musí mít, aby obstál v přezkumu (přezkoumatelnost; náležitosti, mj. formální, které vylučují, že by šlo o akt nicotný)“*. Rozšířený senát tedy rozhodnutí definoval jako formalizovaný a standardizovaný akt se zákonem předepsanými náležitostmi umožňujícími rychle a jednoduše rozpoznat původce i adresáta (adresáty) takového aktu, obsah práv a povinností jím upravených i důvody, pro které je do nich zasahováno. Zároveň rozšířený senát vymezil i pojem rozhodnutí dle § 65 odst. 1 s. ř. s. v materiálním slova smyslu, přičemž zdůraznil, že na neformální úkon správního orgánu by bylo možné nahlížet jako na rozhodnutí v materiálním smyslu jen tehdy, pokud by šlo o akt, který by po obsahové stránce měl povahu „rozhodnutí“ ve smyslu definice obsažené v § 65 odst. 1 s. ř. s. a měl mít podle zákona též formu správního rozhodnutí, avšak který by pro procesní pochybení správního orgánu nebyl v takto předepsané formě vydán.

V projednávané věci nelze nalézt žádný z definičních znaků rozhodnutí ve smyslu ust. § 65 s. ř. s., (ale ani např. znaky žaloby zásahové). Nejvyšší správní soud neshledal kasační stížnost důvodnou, proto ji dle ust. § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

O nákladech řízení Nejvyšší správní soud rozhodl v souladu s § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Žalovaná měla ve věci úspěch, příslušelo by jí tedy právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, tyto jí však nad rámec její běžné úřední činnosti nevznikly, proto jí je soud nepřiznal.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 11. července 2012

JUDr. Lenka Matyášová
předsedkyně senátu